

Ба 50057

ЯНКА БРЫЛЬ

БІБЛІАГРАФІЧНАЯ ПАМ'ЯТКА

Ба 50057

СЕРЫЯ — ПІСЬМЕННІКІ БССР

ДЗЯРЖАЎНАЯ БІБЛІЯТЭКА БССР
імя В. І. ЛЕНІНА

ЯНКА БРЫЛЬ

*Бібліяграфічная
памятка
чытача*

Ба 50057

Бел. аддзел
1954 г.

ДЗЯРЖАЎНАЕ ВYДАВЭЦТВА БССР
МІНСК 1957

Склала Н. ВАТАЦЫ

* * *

Рэдактар
доктар філалагічных навук
В. БАРЫСЕНКА

ЯНКА БРЫЛЬ

(Біяграфічная і бібліяграфічная даведка)

Янка Брыль (Іван Антонавіч Брыль) нарадзіўся 22 ліпеня (ст. ст.) 1917 г. у сям'і чыгуначнага рабочага ў гор. Одэсе. Бацька пісьменніка Антон Данілавіч, ураджэнец Мінскай губерні, працаваў у Одэсе на чыгунцы. Летам 1922 г. сям'я вяртаецца на радзіму, у вёску Загор'е (цяпер Карэліцкага раёна, Гродзенскай вобласці), якая ў той час была пад уладай Польшчы. Неўзабаве пасля звароту ў родную вёску бацька пісьменніка памёр. Тут, у глухой заходнебеларускай вёсцы, прайшло юнацтва будучага пісьменніка.

У 1931 г. Янка Брыль скончыў 7 класаў польскай школы. Не маючы магчымасці вучыцца далей, ён працуе ў сельскай гаспадарцы і настойліва займаецца самаадукацыяй. З захапленнем чытае ён кнігі рускіх, беларускіх і польскіх класікаў. Паступова Янка Брыль пачынае весці культурна-асветную работу ў вёсцы. Чыткі кніг сярод насельніцтва і мастацкую самадзейнасць ён наладжвае ў цеснай сувязі з камуністамі-падпольшчыкамі.

У сакавіку 1939 г. Янка Брыль быў мабілізаваны ў польскую армію, у якой служыў радавым салдатам марской пяхоты.

У верасні, у выніку акружэння і разгрому гітлераўскай Германіяй Гдынскага порта, трапіў у палон да немцаў, адкуль уцёк увосень 1941 года.

У час Вялікай Айчыннай вайны, з пачатку ўзнікнення партызанскага руху ў Мірскім раёне (май 1942 г.), працаваў сувязным партызанскай брыгады імя Жукава. Пазней выконваў абавязкі намесніка рэдактара падпольнай газеты Мірскага падпольнага райкома партыі «Сцяг свабоды» і сатырычнага антыфашысцкага лістка «Партызанскае жыгала». У гэты перыяд ён піша шмат сатырычных вершаў і фельетонаў, накіраваных супроць гітлераўцаў і іх пасобнікаў, а таксама нарысаў аб слаўных савецкіх людзях — камандзірах і байцах партызанскіх атрадаў.

Пасля вызвалення Мірскага раёна ад нямецка-фашысцкіх акупантаў пісьменнік выконваў абавязкі рэдактара раённай газеты «Сцяг свабоды» ў гор. Міры, Гродзенскай вобласці.

25 лістапада 1944 г. па выкліку ЦК КПБ прыехаў на работу ў Мінск. Працаваў літрабортнікам газеты-плаката «Раздавім фашысцкую гадзіну», а пачынаючы з лета 1945 г. — загадчыкам аддзела рэдакцыі сатырычнага часопіса «Вожык».

Першыя апавяданні Я. Брыля былі напісаны ў 1937 г., ва ўмовах буржуазнай Польшчы. Друкавацца ён пачаў у заходнебеларускім часопісе «Шлях моладзі» ў 1938 годзе.

Першыя спелыя творы Я. Брыля напісаны ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны, у час знаходжання аўтара ў партызанскім атрадзе. Частка з іх — нарысы, невялікія апавяданні і сатырычныя вершы — друкавалася ў газетах Мірскага раёна «Сцяг свабоды» і «Партызанскае жыгала». Але большасць з напісаных ім твораў убачылі свет толькі пасля вайны, на старонках беларускага савецкага друку.

З 1945 г. апавяданні і нарысы Янкі Брыля друкуюцца на старонках часопісаў «Беларусь» і «Бярозка», а з 1947 г. — і на старонках часопіса «Полымя».

У 1946 г. выйшла першая кніга Я. Брыля «Аповяданні» з прадмоваю народнага пісьменніка БССР Кандрата Крапівы, у якой дадзена высокая ацэнка творчых здольнасцей маладога празаіка. Героі твораў гэтай кнігі — простыя людзі заходнебеларускай вёскі, якія доўгія гады пакутавалі пад прыгнётам імперыялістычных каланізатараў і беларускага кулацтва. У апавяданнях «Марыля» (1937 — 1943 гг.), «Зладзеі» (1938—1949 гг.), «Як маленькі» (1937 г.), «У сям'і» (1943 г.) яскрава паказана паднявольнае жыццё заходнебеларускага сялянства ў перыяд акупацыі Заходняй Беларусі буржуазнай Польшчай. Героі апавядання «У сям'і» ўважліва сочаць за тым, што адбываецца ў Савецкім Саюзе, і рыхтуюцца да актыўнай барацьбы за ўстанаўленне савецкай улады ў Заходняй Беларусі.

У 1946—1947 гг. Янка Брыль піша рад нарысаў і апавяданняў, прысвечаных удзелу сялян заходніх абласцей Беларусі ў партызанскай

барацьбе, і аб іх дапамозе Совецкай Арміі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны. (Апавяданні «Алёшка» (1945 г.), «Мой зямляк» (1945 г.), «Адзін дзень» (1946 г.), «Казачок» (1946 г.), «Мышалоўкі» (1946 г.). Нарысы: «Нёманскія казакі» (1946 г.), «Гэта было ў Рагачове» (1947 г.).

У 1949 годзе пісьменнік публікуе ў часопісе «Польшча» (№ 5) першую частку рамана «Граніца», прысвечанага адлюстраванню рэвалюцыйнай барацьбы ў Заходняй Беларусі, якая знаходзілася пад уладаю буржуазна-памешчыцкай Польшчы¹.

У 1947—1951 гг. Янка Брыль піша цыкл на-вел з калгаснага жыцця, аб'яднаных пад агульнай назвай «Дзеля сапраўднай радасці». У гэты цыкл увайшлі сем невялікіх псіхалагічных на-вел, якія маюць радасць стваральнай працы савецкага чалавека. Вось перад намі вясёлыя, задзірыстыя хлопцы і дзяўчаты-лесарубы, яны любяць сваю працу, поўны энергіі, сілы і любві да жыцця («Дзяўчыннанька чорнаброва»); вось дзяўчаты на праполцы ільну, і не адвесці вачэй маладому шафёру ад вясёлай дзяўчыны-ільна-вода з вачамі, падобнымі да квітнеючага ільну («Ой, лянок, лянок мой чысты!..»); з вялікай любоўю, як за чалавекам, даглядае за коньмі стары конюх Арцём («Рэўнасць»); па-гаспадарску думае аб справах калгаса стары пастух, які ганарыцца дасягненнямі краіны і калгаса («Не з боку, а з сярэдзінкі»); яскравыя малюн-

---

¹ Першая частка рамана Я. Брыля «Граніца» пазней была змешчана ў кнізе аўтара «Вераснёвая рунь». Мінск, 1949.

кі галоднага, паднявольнага існавання беднага заходнебеларускага селяніна пры панскай Польшчы і шчаслівага, прыгожага жыцця савецкіх людзей, якія любоўна гадуюць сады для сваіх малышоў, не ведаючых гора, паўстаюць перад чытачом у нацеле «Дзічка».

Ва ўсіх апавяданнях-мініятурах гэтага цыкла выведзены будаўнікі калгаснага побыту, паказаны новыя рысы псіхалогіі савецкіх людзей, народжаныя соцыялістычным ладам.

У 1950 г. у часопісе «Полымя» публікуецца апавесць Я. Брыля аб пасляваенным жыцці ў заходніх абласцях Беларусі «У Забалоцці днее». У 1952 г. апавесць удастоена Сталінскай прэміі.

Гэта першы ў беларускай літаратуры буйны твор на тэму калектывізацыі заходніх абласцей Беларусі. У апавесці расказваецца аб жыцці, працы і думках заходнебеларускага сялянства ў пасляваенны перыяд, аб аднаўленні беларускіх вёсак, разбураных нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Аўтар расказвае, як беднякі і сярэдніякі вёскі Забалоцце ствараюць калгас, паказвае людзей калгаснай вёскі, якія выраслі ў працэсе вострай класавай барацьбы за калектывізацыю ў свядомых будаўнікоў кунізма.

Галоўны герой апавесці, дэмабілізаваны гвардыі старшыня комуніст Васіль Сурмак, вярнуўшыся ў вёску Забалоцце, выбіраецца старшынёй толькі што арганізаванага калгаса. Васіль Сурмак, беднякі і шмат хто з сярэднякоў—Сцяпан Ячны, Іван Аўдолевіч, Алесь Чыгунок, Камлюк, Міхась Ждановіч і інш., якія перажылі ўсю цяжкасць паднявольнага жыц-

ця ў панскай Польшчы, адразу адчулі перавагу калектыўнай працы.

Побач з Сурмаком і іншымі арганізатарамі калгаса Брыль малюе такіх сялян-беднякоў, якім цяжка вызваліцца ад дробнаўласніцкіх забабонаў. Так, зяць Васіля—Міхась Ждановіч прыйшоў у калгас толькі пасля доўгай унутранай барацьбы. Сам батрак і сын батрака Мілюк, які ўсё сваё доўгае жыццё збіраў грошы на новы хамут, уступаючы ў калгас, захаваў яго і ў гаспадарку калгаса здаў стары.

Паказаны ў аповесці і людзі, якія свядома імкнуліся перашкодзіць соцыялістычнаму пераўтварэнню вёскі. Кулак Бабрук, шляхціц Шпэк, баптыстка Ганна Носік, былы паліцэйскі Капейка ўпарта намагаюцца затармазіць калектывізацыю. Але з кожным днём расце актыўнасць мас, умацоўваецца калгас, і ўсё больш цяжка робіцца дзейнічаць Бабрукам, Капейкам і іншым бандытам.

Аўтар добра паказаў асуджанасць варожых элементаў у нашай краіне.

Новае жыццё калгаснікаў і перспектывы, якія адкрыліся перад імі, дапамагаюць перамоце пачуцця калектывізму над прыватнаўласніцкімі тэндэнцыямі ў свядомасці многіх людзей, акрыляюць калгаснікаў у іх працы.

Добра паказана ў аповесці сустрэча калгаснікаў калгаса імя 17 верасня з польскімі сялянамі. У гэтай сустрэчы цёпла паказана брацкая дружба савецкага і польскага народаў, загартаваная ў агні вайны супроць фашыстаў, дружба, якая мацнее з дня ў дзень у гады мірнага будаўніцтва.

Апавяданне вядзецца ад імя галоўнага ге-

роя аповесці Васіля Сурмака ў форме шчырай інтымнай гутаркі. Героі аповесці паказаны аўтарам у іх працы і асабістым жыцці. Напісана аповесць сцісла, жывою вобразнаю мовай.

Аповесць «У Забалоцці днее» — адзін з папулярных сучасных твораў беларускай літаратуры. Яна шмат разоў выдавалася ў перакладзе на рускую і іншыя мовы народаў СССР, а таксама на мовы краін народнай дэмакратыі.

У 1951 г. Я. Брыль піша апавяданні «Сонечны зайчык» і «Зязюленька», аб'яднаныя пад агульным загалюкам «Ты — мой найлепшы друг». Аўтар расказвае ў іх аб брацтве простых людзей света і іх агульнай барацьбе з фашызмам, раскрывае інтэрнацыянальную сутнасць гэтай барацьбы.

У 1953 г. напісана апавяданне Я. Брыля «Галя» аб усеперамагаючай сіле шчырай, бескарыслівай любві чалавека. Аўтар расказвае аб цяжкім лёсе маладой беларускай сялянкі, жыццё якой было скалечана грубай сілай капіталістычных адносін у заходнебеларускай вёсцы да ўз'яднання беларускага народа ў адзінай Беларускай Совецкай Соцыялістычнай дзяржаве. Стаўшы жонкай-батрачкай кулака, Галя пранесла праз усе гады ўніжэнняў і абраз кулацкай сям'і ненавіснага мужа вялікае, чыстае каханне да смелага і вясёлага хлопца Сяргея. Гэтае каханне асвятляе і зараз яе адзінокае жыццё ўдавы, маці горача любімых ёю дзяцей. Перамагаючы сорам за сваё мінулае жыццё ў сям'і кулака, яна знаходзіць сваё месца сярод вялікай калгаснай сям'і. Апавяданне «Галя», перакладзенае на рускую мову, удастоена прэміі часопіса «Огонёк».

Цікавы твор Я Брыля «На Быстранцы» (1954 г.). Гэта аповесць аб простых савецкіх людзях, якія, не шкадуючы жыцця, абаранялі савецкі лад у перыяд Вялікай Айчыннай вайны, і зараз, знаходзячыся ў гушчы народа, працуюць, вучацца, кахаюць, радуюцца і сумуюць, думаюць аб тым, як ліквідаваць недахопы, якіх яшчэ так многа ў нашым штодзённым жыцці. Дзея адбываецца летам 1953 года ў беларускай вёсцы.

Вясковага настаўніка і сакратара партыйнай арганізацыі Аржанца, загадчыка калгаснага млына старога Антося Данілавіча Нагорнага, яго сына аспіранта Максіма і дачку — маладую сельскую настаўніцу Людэ, Максімава сябра — Толію Клімёнка і іншых герояў аповесці, цесна звязаных з жыццём роднай вёскі, сур'ёзна непакоіць становішча калгаснікаў.

Ім не ўласцівы пагардлівыя адносіны некаторых перараджэнцаў да вёскі, да людзей, якія росцяць краіне хлеб.

Героі аповесці спрабуюць асэнсаваць і зразумець прычыны дрэннага стану шэрагу калгасаў. Таму яны з радасцю сустракаюць рашэнні пятай сесіі Вярхоўнага Савета СССР, якая прыняла закон аб сельскагаспадарчым падатку, накіраваны на ўзняцце сельскай гаспадаркі. Рэзка асуджае аўтар у сваёй аповесці перараджэнцаў, мяшчан і палітычна блізарукіх кіраўнікоў, якія часам, прыкрываючыся званнямі і чынамі, забываюць інтарэсы народа. «Яны не хочуць ведаць, — кажа настаўнік Аржанец, — што азначае на справе «адсталы калгас», што значыць дрэнны старшыня, абы-якая МТС, што значыць жыць, чакаючы, пакуль паболь-

шае працадзень!..»¹ Суро́ва выкрывае вясковы настаўнік Аржанец псіхалогію мяшчан, спекулянтаў, апанеўшых бюракратаў і шкурнікаў. Аб далейшым развіцці калгасаў думае і былы партызанскі дзед, загадчык млына Антось Данилавіч Нагорны. «Калгасніка трэба ўсюды высока падняць, — кажа ён, — каб перад ім такі Мякіш ці тая, як ты кажаш, мяшчанская брыда з накрашанай мызай не моршчылася, каб яна перад ім шапку зняла. Я, брат Сяргей, паміраць не збіраюся, але хацелася-б, каб яшчэ лепшы час прыйшоў нават не заўтра, а сёння, улетку пяцьдзсят трэцяга года. Навошта мне адзін перадавы, другі адсталы! Напрыкрала ўжо слухаць. Што мы, не можам зрабіць, каб усё было добра? Заводаў вунь нарабілі, машын усякіх, гарадоў, а тут у нас не хопіць розуму ці рук? І ты, брат, добра кажаш, Сяргей, час гэты ідзе. Партыя думае, робіць. І зробіць!»²

Гэтыя пытанні абмяркоўваюць героі аповесці, выказваючыся за цесную сувязь навукі з сельскай гаспадаркай, за выхаванне ў моладзі любові да зямлі і працы чалавека — стваральніка ўсіх багаццяў.

У аповесці расказваецца таксама аб прыгожым маладым каханні яе галоўных герояў — студэнта Толі Клімёнка і маладой настаўніцы Люды Нагорнай.

Лірычная аповесць «На Быстранцы» авеяна прыгажосцю летняй беларускай прыроды, ра-

---

¹ Я. Брыль. На Быстранцы. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, 1955, стар. 75—76.

² Я. Брыль. На Быстранцы. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, 1955, стар. 78.

дасцю мірнай стваральнай працы, чароўнасцю
моцнай дружбы і кахання.

У апошніх апавяданнях («Памылка»
(1955 г.), «Субардынацыя» (1955 г.) і «Пры-
вал» (1955 г.)¹ аўтар ускрывае перажыткі ка-
піталізма ў свядомасці сваіх герояў, высмейвае
перараджэнцаў, якія адарваліся ад народа і
замкнуліся ў сваіх кабінетах.

Сатыра аўтара накіравана на кіраўнікоў,
якія жывуць старымі заслугамі, якія, па словах
аднаго з герояў апавядання «Прывал», людзей
не бачаць, і на іх неахвота глядзець. Гэтыя
людзі не карыстаюцца ні любоўю, ні павагаю
народа, хоць некаторыя з іх і займаюць яшчэ
кіруючыя пасады.

У 1956 г. Янка Брыль апублікаваў у часопі-
се «Полымя» (№№ 2 і 3) дзённік удзельніка
беларускай дэлегацыі ў Польскай Народнай
Рэспубліцы ў дні адбыўшайся там Дэкады бе-
ларускай культуры. Дзённік «Вачыма друга» —
гэта жывы і змястоўны расказ аб польскім на-
родзе і яго культуры і аб думках аўтара, на-
вевяных яму цёплай сяброўскай сустрэчай паля-
каў.

У сёмым нумары часопіса «Полымя» за
1956 г. надрукавана аповесць пісьменніка аб
жыцці вясковага хлопчыка ў Заходняй Белару-
сі да ўз'яднання беларускага народа ў адзінай
соцыялістычнай дзяржаве — «Сірочы хлеб»
(1956 г.).

Янка Брыль любіць і ўмее пісаць для дзя-
цей. Апавяданні Я. Брыля аб дзецях і для дзя-

---

¹ Усе тры апавяданні апублікаваны ў часоп. «По-
лымя», 1955, № 7, стар. 7—26.

цей вучаць маленькіх чытачоў любіць людзей і прыроду радзімы, любіць працу, накіраваную на карысць чалавека; вучаць дзяцей клапацлівым адносінам да сваіх блізкіх, да пасаджанага дрэва, да жывёлы — друга чалавека.

У апавяданні «Зялёная школа» (1950 г.) ён расказвае аб лёсе савецкіх людзей, што трапілі ў суровыя гады вайны да партызан, якія, бязлітасна змагаючыся з ворагам, здолелі акружыць дзяцей ласкай і клопатамі. Любоў савецкіх дзяцей да герояў Вялікай Айчыннай вайны паказана ў апавяданні «У чыстым полі, пад ракітай...» (1949 г.). Першым працоўным крокам маладога вучня-друкара прысвечана апавяданне «Лазунок» (1947 г.).

З асаблівай цеплынёй напісана аўтарам апавяданне «Ліпка і клёнік» (1948 г.) аб першай працоўнай радасці чатырохгадовай дзяўчынкі Ліпкі. З дапамогаю вучняў школы пасадзіла яна клёнік. З гэтага дня ў маленькай дзяўчынкі з'явілася шмат клопатаў: каб у зімнюю сцюжу не замёрз клёнік, каб не пагрызлі зайцы маладое дрэўца.

У 1944—1952 гг. Янка Брыль піша cykl апавяданняў «З успамінаў маленства» («Жыў-быў вожык», «Ветэрынар», «Сняжок і Волечка»), у якіх расказвае аб любові вясковых хлопчыкаў да звяроў і птушак: адзін з іх прыручае вожыка («Жыў-быў вожык»), другі гадуе пару галубкоў («Сняжок і Волечка»). Аб дружбе сабакі з маленькім козлікам прачытаюць малышы ў апавяданні «Ветэрынар».

Янка Брыль стаў адным з любімых беларускіх пісьменнікаў. Удумлівы і сур'ёзны пісьменнік, ён добра ведае жыццё заходнебеларускай

вёскі, аб якой пераважна піша, і мае свой арыгінальны творчы голас. Письменнік многа працуе над мовай і дасканаласцю формы сваіх твораў.

Янка Брыль выявіў сябе як майстра кароткага псіхалагічнага апавядання, аповесці і сацыяльнага апавядання. Мова яго твораў вельмі разная, вобразная. Героі твораў Я. Брыля гавораць жывой народнай беларускай мовай.

Янка Брыль зорка прыкмячае новыя рысы ў нашым сучасніку і ўмее ўсебакова паказаць іх у жыццёвых мастацкіх вобразах. Проста і вобразна апавядае аўтар у сваіх творах пра вялікія, значныя з'явы нашага сучаснага жыцця.

Творы Я. Брыля шмат разоў перавыдаваліся. У СССР выйшла 31 кніга Янкі Брыля ў колькасці 1 446 400 экзemplяраў. З іх у арыгінале 10 кніг, колькасцю 140 000 экз., у перакладзе на рускую мову — 12 кніг, тыражом 1 075 000 экзemplяраў, у перакладзе на іншыя мовы народаў СССР (украінскую, латышскую, літоўскую, татарскую) — 6 кніг, у колькасці 201 000 экзemplяраў і ў перакладзе на замежныя мовы (французскую, англійскую і іспанскую) — 3 кнігі, у колькасці 30 400 экзemplяраў. Кнігі Янкі Брыля выдаваліся таксама за межамі СССР (у Варшаве, Празе, Будапешце, Пекіне, Бухарэсце і Берліне¹).

---

¹ Даня на 1 кастрычніка 1956 г.

КНІГІ Я. БРЫЛЯ

1. **Апавяданні.** (3 прадмоваю Кандрата Крапівы «Замест прадмовы»). Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, 1946. 123 стар., 10 000 экз., 2 р. 50 к.

Змест: Марыля. Зладзеі. «Як маленькі». У сям'і. Мой зямляк.

2. **Нёманскія казакі.** Апавяданні і нарысы. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, 1947. 151 стар., 10 000 экз., 3 р. 30 к.

Змест: Адзін дзень. Казачок. «Мышалоўкі». Нёманскія казакі. Гэта было ў Рагачове. Алёшка. Лазунок. На заходняй граніцы.

3. **Вераснёвая рунь.** Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, 1949. 206 стар., 10 000 экз., 7 р. 95 к.

Змест: Напярэдадні (першая частка рамана «Граніца»). Нёманскія казакі (нарыс). У чыстым полі, пад ракітай... Іржавая стрэмка (апавяданні). Дзеля сапраўднай радасці (навелы): 1. Дзяўчынанька чорна-

Кнігі Янкі Брыля.

брова. 2. Пісьмо з Амерыкі. 3. Дзюб. 4. «Ой, лянок, лянок мой чысты!..» 5. «Чытайце, людзі, шчырую праўду» 6. Рэўнасць. 7. Гаспадар. 8. У родным кутку.

4. **У Забалотці днее.** Аповесць. Мінск Дзярж. выд-ва БССР, 1951. 194 стар., з іл. 15 000 экз., 5 р. 30 к.

5. **Дзеля сапраўднай радасці.** Аповесць, апаবাদанні і нарысы. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР 1952. 376 стар., з парт., 10 000 экз., 8 р.

Змест: У Забалоці днее (апавесць). Марыля. Зладзеі. Маладосць, што не скорыцца. Мой зямляк. Адзін дзень. Казачок. Зялёная школа. У чыстым полі, пад ракітай... Лазунок. Сярод гаспадароў жыцця. Іржавая стрэмка. Ліпка і клёнік. З успамінаў маленства: 1. Жыў-быў вожык. 2. «Ветэрынар». 3. Сняжок і Волечка. Дзеля сапраўднай радасці: 1. Дзяўчынанька чорнаброва. 2. Пісьмо з Амерыкі. 3. «Ой, лянок, лянок мой чысты!..» 4. Калгасная сіла. 5. Рэўнасць. 6. Не з боку, а з сярэдзінкі. 7. Дзічка. Ты—мой найлепшы друг: 1. Сонечны зайчык. 2. Зяюленька.

6. На Быстранцы. Апавесць і апавяданні. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, 1955. 227 стар., 10.000 экз., 4 р.

Змест: На Быстранцы (апавесць). У сям'і. Галя. Прывал.

6а). Вачыма друга. (Польскі дзённік.) Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, 1956. 98 стар., 10.000 экз., 2 р. 95 к.

КНІГІ Я. БРЫЛЯ ДЛЯ ДЗЯЦЕІ

7. Ліпка і клёнік. Апавяданні. Малюнкi ма-стака Д. Красільнікава. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, рэдакцыя дзіцячай літаратуры, 1949. 31 стар., з іл., 10 000 экз., 2 р.

Змест: Ліпка і клёнік. Жыў-быў вожык. «Ветэрынар».

Кн. для малодшага школьнага ўзросту.

8. Зялёная школа. Апавяданні. Малюнкi А. Волкава. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, рэдакцыя дзіцячай літаратуры, 1951. 54 стар., з іл., 15 000 экз., 2 р. 50 к.

Змест: Зялёная школа. Лазунок. У чыстым полі, пад ракітай... Дзічка.

Кн. для сярэдняга школьнага ўзросту.

9. **Светлае ранне.** Апаবাদанні. Малюнкі А. Луцэвіча. Мінск, Дзярж. выд-ва БССР, рэдакцыя дзіцячай літаратуры, 1954. 56 стар., 3 іл., 40 000 экз., 2 р. 50 к.

Змест: Светлае ранне. Ліпка і клёнік. Жыў-быў вожык. «Ветэрынар». Сняжок і Волечка.

Кн. для малодшага школьнага ўзросту.

**КНІГІ Я. БРЫЛЯ,
ВЫДАДЗЕНЫЯ У ПЕРАКЛАДЗЕ НА МОВЫ
НАРОДАУ СССР**

а) На рускай мове

10. **В Заболотье светает.** Повесть и рассказы. Авторизованный перевод с белорусского В. Тарсиса. М., Сов. писатель, 1951. 250 стр., с илл., 15 000 экз., 6 р.

Содерж.: В Заболотье светает (повесть). Мой земляк. Казачок. Зеленая школа. Лазунок. Заноза. (В оригинале «Иржавая стрэмка».) Липка и кленик. В чистом поле, под ракитой... «Ой, ленок, ленок мой чистый!..» Письмо из Америки. Чернобровая девчоночка. Ревность. Дюб. Дичок.

11. **В Заболотье светает.** Повесть и рассказы. Авторизованный перевод с белорусского. М., Сов. писатель, 1952. 263 стр., с портр., 75 000 экз., 4 р. 75 к.

Содерж.: В Заболотье светает. (Повесть. Перев. В. Тарсиса.) Мой земляк. (Перев. В. Тарсиса.) Зеленая школа. (Перев. В. Тарсиса.) Девчоночка черноброва. (Перев. В. Тарсиса.) Ой, ленок, ленок мой чистый!.. (Перев. В. Тарсиса.) Липка и кленик. (Перев. В. Тарсиса.) Дичка. (Перев. В. Тарсиса.) Ты — мой лучший друг: 1. Солнечный зайчик. 2. Зозуленька. (Перев. А. Островского.)

12. **В Заболотье светает.** Повесть. (Главы 1—12.) Исправленное и дополненное издание.

75005

Кнігі Янкі Брыля,
перакладзеныя на мовы народаў СССР.

Авторизованный перевод с белорусского. А. Островского. М., Изд-во «Правда», 1952. 64 стр., (Б-ка «Огонёк», № 33), 150 000 экз., 80 к.

13. **В Заболотье светает.** Повесть. (Главы 13—22.) Исправленное и дополненное издание. Авторизованный перевод с белорусского А. Островского. М., Изд-во «Правда», 1952. 60 стр., (Б-ка «Огонёк», № 34), 150 000 экз., 80 к.

14. **В Заболотье светает.** Повесть. Авторизованный перевод с белорусского А. Островского. Минск, Госиздат БССР, 1953. 144 стр., 50 000 экз., 3 р. 75 к.

15. **Зеленая школа.** Рассказы. Перевод с белорусского А. Островского. Рис. Н. Петровой. М.-Л., Детгиз, 1953. 55 стр., с илл., 30 000 экз., 90 к.

Содерж.: Зеленая школа. Липка и кленик. Жил-был ежик. «Ветеринар». Снежок и Гуленька. (В оригинале «Сняжок і Волечка».) Дичка.

Кн. для детей младшего и среднего школьного возраста.

16. **Лазунок.** Рассказы. Перевод с белорусского. Минск, Госиздат БССР, редакция детской литературы, 1953. 135 стр., с илл., 50 000 экз., 3 р. 25 к.

Содерж.: Зеленая школа. (Перев. В. Тарсиса.) В чистом поле, под ракитой... (Перев. В. Тарсиса.) Лазунок. (Перев. В. Тарсиса.) Заноза. (Перев. В. Тарсиса.) Не с боку, а из середины. (Перев. А. Островского.) Дичка. (Перев. А. Островского.) Липка и кленик. (Перев. А. Островского.) Светлое утро. (Перев. А. Островского.) Жил-был ежик. (Перев. А. Островского.) Сне-

жок и Гуленька. (В оригинале «Сняжок і Волечка». Перев. А. Островского.)

Кн. для детей младшего и среднего школьного возраста.

17. Рассказы. Авторизованный перевод с белорусского А. Островского. Рис. В. Юрлова, В. Калтунова и В. Чупрова. М., Детгиз, 1954. 112 стр., 100 000 экз., 2 р. 55 к.

Содерж.: Зеленая школа. В чистом поле, под ракитой... Лазунок. Ржавая заноза. «Не с боку, а из середины». Дичок. Светлое утро. Жил-был ежик. «Ветеринар». Снежок и Гуленька. (В оригинале «Сняжок і Волечка».)

Кн. для детей среднего школьного возраста.

18. В Заболотье светает. Повесть. Авторизованный перевод с белорусского А. Островского. М., Гослитиздат, 1955. 144 стр., 75 000 экз., 2 р. 20 к. На стр. 143—144 «Биографическая справка».

19. Липка и кленик. Рассказы. Авторизованный перевод с белорусского А. Островского. Рис. Т. Толстой. М., Детгиз, 1955. 32 стр., с илл. (Книга за книгой). 300 000 экз., 50 к.

Содерж.: Липка и кленик. Жил-был ежик. «Ветеринар». Снежок и Гуленька. (В оригинале «Сняжок і Волечка».)

Кн. для младшего школьного возраста.

20. Липка и кленик. Рассказы. Авторизованный перевод с белорусского А. Островского. Рис. Т. Толстой. М., Детгиз, 1956. 32 стр., с илл. (Школьная б-ка для нерусских школ). 100 000 экз., 50 к.

Содерж.: Липка и кленик. Жил-был ежик. «Ветеринар». Снежок и Гуленька. (В оригинале «Сняжок і Волечка».)

Кн. для младшего школьного возраста.

20а). **На Быстрынке.** Повесть и рассказы. Авторизов. перев. с белорус. А. Островского. М., Сов. писатель, 1956. 198 стр., 30 000 экз., 3 р. 85 к.

Содерж.: Галя. В семье. Один день. На Быстрынке (повесть). Привал. Субординация.

б) На украинской мове

21. **Лазунок.** Аповяданні. Пераклад з беларускай на ўкраінскую мову. Кіеў, Выд-ва ЦК ЛКСМУ «Моладзь», 1950. 32 стар., з іл. (Хатняя б-чка школьніка), 50 к.

Змест: Лазунок. У чыстым полі, пад ракітай...

Кн. для дзяцей малодшага школьнага ўзросту.

22. **У Забалоцці днее.** Аповесць. Пераклад з беларускай на ўкраінскую мову Г. Кулініча. Кіеў, Дзярж. выд-ва мастацкай літ-ры, 1953. 137 стар., з партр., 60 000 экз., 3 р. 25 к. На стар. 137 «Біяграфічная даведка».

23. **Аповяданні.** Пераклад з беларускай на ўкраінскую мову Юрыя Назарэнкі. Мал. П. Дэпутатавай і К. Кохана. Кіеў, Выд-ва ЦК ЛКСМУ «Моладзь», 1954. 73 стар., з іл., 65 000 экз., 1 р. 20 к.

Змест: Зялёная школа. У чыстым полі, пад ракітай... Ліпка і клёнік. Жыў-быў вожык. «Ветэрынар». Сняжок і Волечка.

Кн. для дзяцей малодшага школьнага ўзросту.

в) На літоўскай мове

24. **У Забалоцці днее.** Аповесць і аповяданні. Пераклад на літоўскую мову І. Кубіліус.

Вільнюс, Гослітвыдат Літоўскай ССР, 1955.
316 стар., 8 000 экз., 5 р. 25 к.

Змест: У Забалотці днее (аповесць). Мой зямляк. Зялёная школа. Лазунок. Стрэмка. (У арыгінале «Іржавая стрэмка».) Дзяўчынанька чорнаброва. Рэўнасць. «Ой, лянок, лянок мой чысты!..». Ліпка і клёнік. Дзічка. Ты — мой найлепшы друг: 1. Сонечны зайчык. 2. Зязюленька.

г) На латышскай мове

25. У Забалотці днее. Аповесць і апавяданні. Пераклаў на латышскую мову А. Біркертс. Рыга, Латдзяржвыдат, 1954. 310 стар., 10 000 экз., 6 р. 35 к.

Змест: У Забалотці днее (аповесць). Мой зямляк. Зялёная школа. Лазунок. Стрэмка. (У арыгінале «Іржавая стрэмка».) Дзяўчынанька чорнаброва. Рэўнасць. «Ой, лянок, лянок мой чысты!..» Ліпка і клёнік. Дзічка. Ты — мой найлепшы друг: 1. Сонечны зайчык. 2. Зязюленька. Казачок. З успамінаў маленства: 1. Жыў-быў вожык. 2. Сняжок і Волечка. Апавяданне дзедзды Макара. (У арыгінале «Не з боку, а з сярэдзінкі».) Галя.

д) На татарскай мове

25а). Беларускія апавяданні. Пераклаў на татарскую мову Б. Гарытаў. Казань, Татарскія выдат, рэд. юнацк. і дзіцячай літ-ры, 1956. 143 стар., з іл., 8 000 экз., 2 р. 70 к.

Змест: Зялёная школа. У чыстым полі, пад ракітай... Лазунок. Іржавая стрэмка. «Не з боку, а з сярэдзінкі». Дзічка. Светлае ранне. Жыў-быў вожык. «Ветэрынар». Сняжок і Волечка.

КНІГІ Я. БРЫЛЯ,
ВЫДАДЗЕНЬЯ НА ЗАМЕЖНЫХ МОВАХ

а) На польскай мове

26. У Забалотці днее. Аповесць і апавяданні. Пераклаў на польскую мову Станіслаў Фурманік. Варшава, Дзяржвыдат, 1953. 244 стар., 9 зл.

Змест: У Забалотці днее (аповесць). Мой зямляк. Казачок. Зялёная школа. Лазунок. Стрэмка. (У арыгінале «Іржавая стрэмка».) Ліпка і клёнік. У чыстым полі, пад ракітай... «Ой, лянок, лянок мой чысты!..» Письмо з Амерыкі. Дзяўчынанька чорнаброва. Рэўнасць. Дзюб. Дзічка.

б) На чэшскай мове

27. У Забалотці днее. Аповесць і апавяданні. Пераклаў Владзімір Сморж. Прага, Чэхаславацкі пісьменнік, 1953. 269 стар., 7 000 экз., цана браш. 43 кчс., цана кн. 67 кчс. На супервокладцы анатацыя на аповесць «У Забалотці днее».

Змест: У Забалотці днее (аповесць). Мой зямляк. Зялёная школа. Лазунок. Стрэмка. (У арыгінале «Іржавая стрэмка».) Дзяўчынанька чорнаброва. Рэўнасць. Лён. (У арыгінале «Ой, лянок, лянок мой чысты!..»). Ліпка і клёнік. Дзічка. Ты — мой найлепшы друг: 1. Сонечны зайчык. 2. Зязюленька.

в) На румынскай мове

У Забалотці днее. Аповесць. Перакл. на румынскую мову М. Севастос. Бухарэст, 1953., 158 стар.

г) На венгерскай мове

28. У Забалотці днее. Аповесць і апавядан-

*Кнігі Янкі Брыля,
выдадзеныя ў перакладзе на замежныя мовы.*

ні. Пераклаў на венгерскую мову Лешэў
Ірэн. Будапешт, 1953., 216 стар., з іл.,
10 000 экз., 15 фт.

Змест: У Забалоцці днее (аповесць). Мой зям-
ляк. Казачок. Зелёная школа. Лазунок. Стрэмка. (У
арыгінале «Іржавая стрэмка».) Ліпка і клёнік. У чыс-
тым полі, пад ракітай... «Ой, лянок, лянок мой чысты!..»
Пісьмо з Амерыкі. Дзяўчынанька чорнаброва. Рэў-
насць. Дзюб. Дзічка.

д) На кітайській мові

28а). **У Забалотці днее** (аповесць). Перакл. на кітайскую мову Ч ж а о М і н. Пекін, 1955. 164 стар., 125 000 экз.

е) На нямецкай мові

29. **Зямля без панюў.** (У арыгінале «У Забалотці днее».) Аповесць. Пераклаў на нямецкую мову Др. П. Рэісэрт. Берлін, Выд-ва «Культура і прагрэс», 1953. 191 стар.

ж) На французскай мові

30. **Апавяданні.** (Пераклаў на французскую мову Н. Бруні.) М., Выд-ва замежнай літаратуры, 1955. 62 стар., з партр. (серыя савецкай навелы). 10 400 экз., 2 р.

Змест: Галя. Лазунок. Дзяўчынанька чорнаброва.

з) На англійскай мові

31. **Апавяданні.** Пераклад на англійскую мову Давіда Сквірскага. М., Выд-ва замежнай літаратуры, 1955. 59 стар., з партр. (серыя савецкай навелы). 16 000 экз., 2 р.

Змест: Галя. Лазунок. Дзяўчынанька чорнаброва.

і) На іспанскай мові

32. **Апавяданні.** Пераклаў на іспанскую мову А. Фаргас. М., Выд-ва замежнай літаратуры, 1955. 68 стар., з партр. (серыя савецкай навелы). 4 000 экз., 2 р.

Змест: Галя. Лазунок. Дзяўчынанька чорнаброва.

ЛІТАРАТУРА АБ ТВОРЧАСЦІ ЯНКІ БРЫЛЯ

Брыль Иван Антонович — беларусскі пісьменьнік.

Большая советская энциклопедия, 2-е изд., т. 6, 1951, стр. 183.

Крапіва К. Замест прадмовы. У кн.: Брыль Я. Апавяданні. Мінск, ДВБ, 1946, стар. 3—5.

Лынькоў М. Таленавіты пісьменьнік (Я. Брыль). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 22 сакавіка.

Таўлай В. Янка Брыль. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1945, 2 жніўня.

Карпов В. Проза Янки Брыля. Альманах «Советская Отчизна», 1953, № 1, стр. 102—114.

Белахова М. Рассказы Янки Брыля. «Литературная газета», 1955, 12 февраля.

Бур'ян Б. Талент абавязвае. (Аб апавяданнях Янкi Брыля.) Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 15 кастрычніка.

Кудраўцаў І. «Граніца» (Аб аднайменным рамане Янкi Брыля.) Газ. «Літаратура і мастацтва», 1949, 10 верасня.

Барсток М. Пспех маладога прайзайка. (Аб апавесці Я. Брыля «У Забалосці днее».) Газ. «Звязда», 1952, 21 сакавіка.

Бур'ян Б. Счастье, обретенное в борьбе. (О книге Я. Брыля «В Заболотье светает».) Журнал «Дружба народов», 1952, № 2, стр. 175—178.

Карпаў У. У Забалосці днее. «Настаўніцкая газета», 1952, 3 красавіка.

Курто Е. О новых книгах. (Я. Брыль. В Заболотье светает. Повесть и рассказы.) Альманах «Советская Отчизна», 1952, № 3, стр. 137—139.

Масевіч С. У Забалосці днее. Часоп. «Беларусь», 1952, № 2, стар. 29.

Пашкевіч Н. Проста і пераканаўча. (Аб апавесці Янкі Брыля «У Забалосці днее».) Часоп. «Полымя», 1952, № 4, стар. 161—163.

Турков А. Первые шаги. (О книге Я. Брыля «В Заболотье светает».) Журнал «Новый мир», 1952, № 5, стр. 225—228.

Данская Я. У імя сапраўднай радасці. (Аб кнізе Я. Брыля «Дзеля сапраўднай радасці».) Часоп. «Полымя», 1953, № 2, стар. 152—156.

Бур'ян Б. Песня каханню. (Аб апавяданні Я. Брыля «Галя».) Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 23 мая.

Палітыка Д. Другая рэдакцыя апавесці («На Быстранцы» Я. Брыля). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 12 лістапада.

Марціновіч А. Творчыя пошукі. (Аб кнізе Я. Брыля «На Быстранцы».) Газ. «Калгасная праўда», 1956, 28 красавіка.

АЛФАВІТНЫ ПАКАЗАЛЬНІК ТВОРАЎ ЯНКІ БРЫЛЯ¹

- Адзін дзень.** Апавяданне, снежань 1946 г. — 2, 5; у перакладзе на рускую мову — 20а.
- Алёшка.** Апавяданне, 23 лютага 1945 г. — 2.
- Апавяданне дзеда Макара.** Навела. Гл. пад назвай «Не з боку, а з сярэдзінкі».
- Вачыма друга.** (Польскі дзённік, 1956 г.) — 6а.
- «Ветэрынар».** Навела з цыклу «З успамінаў маленства». 1944—1952 гг. — 5, 7, 9; у перакладзе на рускую мову — 15, 16, 17, 19, 20; у перакладзе на ўкраінскую мову — 23; у перакладзе на татарскую мову — 25а.
- Галя.** Апавяданне, 1953 г. — 6; у перакладзе на рускую мову — 20а²; у перакладзе на французскую мову — 30; у перакладзе на англійскую мову — 31; у перакладзе на іспанскую мову — 32.

¹ У алфавітным паказальніку пералічаны творы Я. Брыля, якія ўваходзяць у кнігі аўтара, паказаныя ў памятцы, і творы, напісаныя пасля выдання апошняй кнігі аўтара.

Лічбы пасля назвы твора адсылаюць да нумару, пад якім апісанне кнігі змешчана ў памятцы. Месца надрукавання апошніх твораў, якія не ўвайшлі ў кнігі аўтара, паказана ў падрадкавых заўвагах.

² Таксама ў кн. «Белорусские рассказы». Складальнік М. Златагораў. М., «Сов. писатель», 1955, стар. 43—62,

- Гаспадар.** Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці». 1948—1949 гг. — 3.
- Граніца.** Раман, ч. 1: «Напярэдадні». Кастрычнік 1947 — сакавік 1949 гг. — 3.
- Гэта было ў Рагачове.** Нарыс, 26 ліпеня 1947 г. — 2.

Дзеля сапраўднай радасці. Цыкл навел: 1. Дзяўчынанька чорнаброва; 2. Письмо з Амерыкі; 3. Дзюб; 4. «Ой, лянок, лянок мой чысты!..»; 5. Чытайце, людзі, шчырую праўду; 6. Рэўнасць; 7. Гаспадар; 8. У родным кутку. 1948 — 1949 гг. — 3.

Дзеля сапраўднай радасці. Цыкл навел: 1. Дзяўчынанька чорнаброва; 2. Письмо з Амерыкі; 3. «Ой, лянок, лянок мой чысты!..»; 4. Калгасная сіла (у папярэднім выданні змешчана пад назвай «Дзюб»); 5. Рэўнасць; 6. Не з боку, а з сярэдзінкі; 7. Дзічка. 1947—1951 гг. — 5.

Дзічка. Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1947—1951 гг. — 5, 8; у перакладзе на рускую мову — 10, 11, 15, 16, 17; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на татарскую мову — 25а; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на венгерскую мову — 28.

Дзюб. Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1948—1949 гг. — 3; пад назвай «Калгасная сіла» — 5; у перакладзе на рускую мову — 10; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на венгерскую мову — 28.

Дзяўчынанька чорнаброва. Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1948—1949 гг. — 3, 5; у перакладзе на рускую мову — 10, 11; у перакладзе на ўкраінскую мову¹; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на венгерскую мову — 28; у перакладзе на французскую мову — 30; у перакладзе на англійскую мову — 31; у перакладзе на іспанскую мову — 32.

---

¹ Часоп. «Дніпро», 1955, № 3, стар. 45—49.

Жыў-быў вожык. Навела з цыклу «3 успамінаў маленства», 1944—1952 гг. — 5, 7, 9; у перакладзе на рускую мову — 15, 16, 17, 19, 20; у перакладзе на ўкраінскую мову — 23; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на татарскую мову — 25а.

3 успамінаў маленства: 1. Жыў-быў вожык. 2. «Ветэрынар». 3. Сняжок і Волечка. Цыкл навел, 1944—1952 гг. — 5; у перакладзе на латышскую мову — 25.

Зладзеі. Аповяданне, 1938—1943 гг. — 1, 5.

Зязюленька. Аповяданне з цыклу «Ты — мой найлепшы друг», 1951 г. — 5; у перакладзе на рускую мову — 11; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на чэшскую мову — 27.

Зялёная школа. Аповяданне, 1950 г. — 5, 8; у перакладзе на рускую мову — 10, 11, 15, 16, 17; у перакладзе на ўкраінскую мову — 23; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на татарскую мову — 25а; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на венгерскую мову — 28.

Зямля без панюў. Аповесць, гл. пад назв. «У Забалоці днее».

Іржавая стрэмка. Аповяданне, 16—18 снежня 1948 г. — 3, 5; у перакладзе на рускую мову — 10 (пад назв. «Стрэмка» — 17); у перакладзе на літоўскую мову — 24 (пад назв. «Стрэмка»); у перакладзе на латышскую мову — 25 (пад назв. «Стрэмка»); у перакладзе на татарскую мову — 25а; у перакладзе на польскую мову — 26 (пад назв. «Стрэмка»); у перакладзе на чэшскую мову — 27 (пад назв. «Стрэмка»); у перакладзе на венгерскую мову — 28 (пад назв. «Стрэмка»).

Казачок. Аповяданне, 5 мая 1946 г. — 2, 5; у перакладзе на рускую мову — 10; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на венгерскую мову — 28.

Калгасная сіла. Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1947—1951 гг. — 3 (пад назв. «Дзюб» — 5).

- Лазунок.** Аповяданне, 13 студзеня 1947 г. — 2, 5, 8; у перакладзе на рускую мову — 10, 16, 17; у перакладзе на ўкраінскую мову — 21; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на татарскую мову — 25а; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на венгерскую мову — 28; у перакладзе на французскую мову — 31; у перакладзе на іспанскую мову — 32.
- Лён.** Навела. Гл. пад назвай «**Ой, лянок, лянок мой чысты!..**».
- Ліпка і клёнік.** Аповяданне, 1948 г. — 5, 7, 9; у перакладзе на рускую мову — 10, 11, 15, 16, 19, 20; у перакладзе на ўкраінскую мову — 23; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на венгерскую мову — 28.
- Марыля.** Аповяданне, 1937—1943 гг. — 1, 5.
- Мой зямляк.** Аповяданне партызана, жнівень 1945 г. — 1, 5; у перакладзе на рускую мову — 10, 11; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на венгерскую мову — 28.
- «Мышалюкі».** Аповяданне, 12 чэрвеня 1946 г. — 2.
- На Быстранцы.** Аповесць. 1953—1955 гг. — 6; у перакладзе на рускую мову — 20а¹; у перакладзе на ўкраінскую мову².
- На заходняй граніцы.** Нарыс, 16 ліпеня 1947 г. — 2.
- Напярэдадні.** Першая частка рамана «Граніца», кастрычнік 1947 — сакавік 1949 гг. — 3.
- Не з боку, а з сярэдзінкі.** Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1947—1951 гг. — 5; у перакладзе на рускую мову — 16, 17; у перакладзе на латышскую мову — 25 (пад назв. «**Аповяданне дзедзды Макара**»); у перакладзе на татарскую мову — 25а.

¹ Таксама ў часоп. «Звезда», 1955, № 6, стар. 16—60.

² Часоп. «Жовтень», 1955, № 3, стар. 4—27; № 4, стар. 26—49.

- Нёманскія казакі.** Нарыс, кастрычнік 1946 г. — 2, 3.
- «Ой, лянок, лянок мой чысты!..»** Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1948—1949 гг. — 3, 5; у перакладзе на рускую мову — 10, 11; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27 (пад назв. «Лён»); у перакладзе на венгерскую мову — 28.
- Памылка.** Апавяданне, 1955 г.¹
- Пісьмо з Амерыкі.** Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1948—1949 гг. — 3, 5; у перакладзе на рускую мову — 10; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на венгерскую мову — 28.
- Прывал.** Апавяданне, 1955 г. — 6; у перакладзе на рускую мову — 20а.
- Рэўнасць.** Навела з цыклу «Дзеля сапраўднай радасці», 1948—1949 гг. — 2, 5; у перакладзе на рускую мову — 10; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на венгерскую мову — 28.
- Светлае ранне.** Апавяданне — 9; у перакладзе на рускую мову — 16, 17; у перакладзе на татарскую мову — 25а.
- Сірочы хлеб.** Аповесць, 1956².
- Сняжок і Волечка.** (Навела з цыклу «З успамінаў маленства», 1944—1952 гг.) — 5, 9; у перакладзе на рускую мову — 15, 16, 17, 19, 20 (пад назв. «Снежок і Гуленька»); у перакладзе на ўкраінскую мову — 23; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на татарскую мову — 25а.
- Сонечны зайчык.** Апавяданне з цыклу «Ты — мой найлепшы друг», 1951 г. — 5; у перакладзе на рускую мову — 11; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на чэшскую мову — 27.
- «Стрэмка».** Апавяданне, гл. пад назвай «Іржавая стрэмка».

¹ Часоп. «Полымя», 1955, № 7, стар. 7—15.
² Часоп. «Полымя», 1956, № 7, стар. 102—130.

- Субардынацыя.** Апавяданне, 1955 г.¹; у перакладзе на рускую мову — 20а².
- Сярод гаспадароў жыцця.** Нарыс, 1949 г. — 5.
- Ты — мой найлепшы друг:** 1. Сонечны зайчык; 2. Зяюленька (цыкл апавяданняў, 1951 г.) — 5; у перакладзе на рускую мову — 11; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на чэшскую мову — 27.
- У Забалоці днее.** Аповесць, лістапад 1949 — люты 1951 гг. — 4, 5; у перакладзе на рускую мову — 10, 11, 12, 13, 14, 18; у перакладзе на ўкраінскую мову — 22; у перакладзе на літоўскую мову — 24; у перакладзе на латышскую мову — 25; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на чэшскую мову — 27; у перакладзе на румынскую мову — 27а; у перакладзе на венгерскую мову — 28; у перакладзе на кітайскую мову — 28а; у перакладзе на нямецкую мову — 29 (пад назв. «Зямля без паноў»).
- У родным кутку.** Навела з цыклу «Дзеся сапраўднай радасці», 1948—1949 гг. — 3.
- У сям'і.** Апавяданне, май 1943 г. — 1.
- У сям'і.** Апавяданне, 1943 г., дапрацаванае ў 1955 г. — 6; у перакладзе на рускую мову — 20а; у перакладзе на ўкраінскую мову³.
- У чыстым полі, пад ракітай...** Апавяданне, 15 красавіка 1949 г. — 3, 5, 8; у перакладзе на рускую мову — 10, 16, 17; у перакладзе на ўкраінскую мову — 21, 23; у перакладзе на татарскую мову — 25а; у перакладзе на польскую мову — 26; у перакладзе на венгерскую мову — 28.
- «Чытайце, людзі, шчырую праўду».** Навела з цыклу «Дзеся сапраўднай радасці», 1948—1949 гг. — 3.
- «Як маленькі».** Апавяданне, студзень 1937 г. — 1.

¹ Часоп. «Польмя», 1955, № 7, стар. 15—19.

² Таксама ў часоп. «Огонёк», 1955, № 34, стар. 30—31.

³ Часоп. «Вітчызна», 1955, № 8, стар. 36—56.

З М Е С Т

	Стар
1. Янка Брыль. <i>Біляграфічная і бібліяграфічная даведка.</i>	3
2. Кнігі Я. Брыля	15
3. Кнігі Я. Брыля для дзяцей	17
4. Кнігі Я. Брыля, выдадзеныя ў перакладзе на мовы народаў СССР	18
а) На рускай мове	—
б) На ўкраінскай мове	22
в) На літоўскай мове	—
г) На латышскай мове	23
д) На татарскай мове	—
5. Кнігі Я. Брыля, выдадзеныя на замежных мовах	24
а) На польскай мове	—
б) На чэшскай мове	—
в) На румынскай мове	—
г) На венгерскай мове	—
д) На кітайскай мове	26
е) На нямецкай мове	—
ж) На французскай мове	—
з) На англійскай мове	—
і) На іспанскай мове	—
6. Літаратура аб творчасці Я. Брыля	27
7. Алфавітны паказальнік твораў Я. Брыля	29

На беларусском языке
„Янка Брыль“
Библиографическая памятка читателя.
Государственное издательство БССР
Минск 1957

Мастацкі рэдактар *Л. Прагін*
Тэхнічны рэдактар *А. Хатэнка*
Карэктар *С. Кісялевіч*

АТ 01402. Пады. да друку 25 XII 1956 г. Тыраж 3000 экз.
Фармат 70×92¹/₃₂. Фіз. друк. арк. 1,125. Ум. друк. арк. 1,31.
Уч.-выд. арк. 1,2. Бесплатна. Зак. 765.

Друкарня імя Сталіна, Мінск,
проспект імя Сталіна, 105.

07
Бесплатна

80000002587752

Бел. адреса
1894 г.

